

ETELÄ-SAVON
SAIRAANHOITOPIIRI

**Etelä-Savon sairaanhoitopiirin
ensihoitopalvelun
palvelutasopäätös
1.1.2014 alkaen**

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	2
2	ENSIHOITOPALVELUN JÄRJESTÄMISTAPA	3
3	ENSIHOITOPALVELUN SISÄLTÖ.....	4
4	HENKILÖSTÖN KOULUTUSVAATIMUKSET ENSIHOITOPALVELUN YKSIKÖISSÄ .	5
4.1	Ensvasteyksikkö	5
4.2	Perustason ensihoidon yksikkö.....	5
4.3	Hoitotason ensihoidonyksikkö	6
4.4	Kenttäjohtoyksikkö.....	6
5	HÄTÄKESKUKSELLE ANNETTAVA OHJEISTUS KOSKIEN ENSIHOITOPALVELUN KÄYTTÖÄ.....	7
6	ENSIHOITOPALVELUN HALLINNOLLINEN JA OPERATIIVINEN JOHTAMINEN.....	8
6.1	Hallinnollinen johtaminen.....	8
6.2	Operatiivinen johtaminen	8
7	ENSIHOITOPALVELUJEN SAATAVUUS	9
8	RAPORTOINTI.....	9

Liite

1 Ensihoitopalvelun palvelutasopäätösesitys 1.1.2014 alkaen (karttamalli)

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Ensihoidon palvelutasopäätös koskee Etelä-Savon sairaanhoitopiirin alueella tapahtuvaa ja sairaanhoitopiirin järjestämisvastuulla olevaa ensihoitopalvelua.

Etelä-Savon sairaanhoitopiiri, alueen perustiedot

Väkiluku 31.12.2012	104803
0–19 v	20395
20–59 v	49552
yli 60 v	34856

Riskialuejako Merlod Medi 1.1.2013–24.10.2013

Riskialueluokka	kpl	asukasluku alu- eella
Luokka 1	3	8764
Luokka 2	59	42203
Luokka 3	79	17776
Luokka 4	5949	38115
Luokka 5	6470	0

Ris- kialue- luokka	Määritelmä	Esimerkki
1	yli 350 tehtävää vuodessa (yli 1 vuorokaudessa)	Suuren kaupungin keskusta
2	50–350 tehtävää vuodessa (vähintään 1 viikossa mutta alle 1 vuorokaudessa)	Kaupungin asuinlähiö, pienen kaupungin keskusta
3	10–50 tehtävää vuodessa (vähintään 1 kuukaudessa mutta alle 1 viikossa)	Maaseututaajama
4	< 10 tehtävää vuodessa, mutta alueella on vakituista asutusta tai kanta-/valtatie.	Asuttu maaseutu
5	Asumattomat tai tieverkon ulkopuolella olevat alueet	Metsä, meri- tai järviolue, saari, johon ei mene tietä

2 ENSIHOITOPALVELUN JÄRJESTÄMISTAPA

Ensihoitopalvelu järjestetään sairaanhoitopiirin omana toimintana. Poikkeuksena on Juva, jossa ensihoitopalvelu on järjestetty yksityisen palveluntuottajan kanssa (taulukko 1). Tästä toiminnasta on sopimus Juvan kunnan ja sairaanhoitopiirin välillä.

Ensivastetoiminta ja ensihoidon kaksi tukiyksikköä (taulukko 2) järjestetään osana ensihoitopalvelua Etelä-Savon pelastuslaitoksen (ESPL) kanssa laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Tarvittaessa sopimuksia voidaan tehdä muidenkin palvelujen tuottajien kanssa esim. Järvipelastajien kanssa.

Asema- paikka	Järjestämis- tapa	Valmius- taso	Lähtövalmiusaika kaikkina viikompäivinä
Hirvensalmi	Oma toiminta	Perustaso	"Päiväauto"
Joroinen	Oma toiminta	Perustaso	Jatkuva välitön
Juva	Yksityinen	Hoitotaso	12h välitön/12h varallaolo (15min)
Kangasniemi	Oma toiminta	Hoitotaso	Jatkuva välitön
Mikkeli	Oma toiminta	Hoitotaso	Jatkuva välitön
Mikkeli	Oma toiminta	Hoitotaso	Jatkuva välitön
Mikkeli	Oma toiminta	Hoitotaso	"päiväauto"
Mäntyharju	Oma toiminta	Hoitotaso	Jatkuva välitön
Pertunmaa	Oma toiminta	Perustaso	"Päiväauto"
Pieksämäki	Oma toiminta	Hoitotaso	Jatkuva välitön
Pieksämäki	Oma toiminta	Hoitotaso	"päiväauto"
Puumala	Oma toiminta	Perustaso	"Päiväauto"
Ristiina	Oma toiminta	Hoitotaso	Jatkuva välitön

Taulukko 1. Ensihoitopalvelun yksiköt (liite 1).

Ensihoitopalvelun tukiyksiköt

Mikkeli	ESPL tuottaa	Perustaso	välitön mikäli ei samanai-
Pieksämäki	ESPL tuottaa	Perustaso	kaista
			pelastuksen tehtävää

Ensivasteyksiköt

Haukivuori	
Hirvensalmi	
Joroinen	
Juva	
Jäppilä	
Kangasniemi	Kaikki ensivastetoimipisteet toteutetaan Etelä- Savon pelastuslaitoksen yhteistyösopimuksella.
Mikkeli	
Mäntyharju	
Pertunmaa	
Pieksämäki	
Puumala	
Ristiina	
Suomenniemi	
Virtasalmi	

Taulukko 2. Ensihoitopalvelun tuki- ja ensivasteyksiköt (liite 1).

3 ENSIHOITOPALVELUN SISÄLTÖ

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 39 §:n ja STM:n asetus ensihoitopalvelusta 2 §:n määrittävät Etelä-Savon Ensihoitopalvelun ensisijaiset tehtävät. Lisäksi Etelä- Savon ensihoitopalveluun kuuluu perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa laadittujen sopimusten mukaisia tukitehtäviä, erityisesti harvaan asutulla alueella sekä niissä ensihoitoyksiköissä joiden ensihoidon lakisääteiset tehtävämäärät ovat matalia. Nämä tehtävät eivät saa häiritä lakisääteisten palvelujen tuottamista.

Ensihoitopalveluun sisältyy ensivastetoiminta, perus- ja hoitotason ensihoitopalvelun yksiköt (ambulanssit) sekä yksi kenttäjohtajayksikkö. Näiden lisäksi

Etelä-Savon ensihoitopalvelua täydentää Etelä-Savon sairaanhoitopiirissä työskentelevät ensihoitolääkärit ja lääkäriyksikkö FinnHems 60. Lääkäriyksikön (FinnHems 60) siirtyminen kauemmaksi Kuopion Rissalan lentoasemalle korostaa oman alueellisen koulutuksen ja osaamisen merkitystä.

Etelä-Savon sairaanhoitopiirin ensihoitopalvelu koostuu seuraavista yksiköistä:

- Kenttäjohtoyksikkö (1 kpl)
- Hoitoyksiköt (9 kpl)
- Perusyksiköt (4kpl)
- Perustason tukiyksiköt (2kpl)

Ensihoitopalvelun vara-autoja voidaan käyttää ensihoitopalvelun tehtäviin ruuhka- ja poikkeustilanteissa. Nämä yksiköt miehitetään erillisen kutsun kautta päivystävän kenttäjohtajan toimesta.

Ensihoitopalvelun valmius- ja varautumissuunnittelu toteutetaan yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa. Tämä koskee myös suurien tilaisuuksien ja tapahtumien poikkeusjärjestelyitä. Etelä-Savon sairaanhoitopiiri tekee Itä-Suomen poliisilaitoksen kanssa sopimuksen taktisesta ensihoitotoiminnasta.

4 HENKILÖSTÖN KOULUTUSVAATIMUKSET ENSIHOITOPALVELUN YKSIKÖISSÄ

4.1 Ensivasteyksikkö

Etelä-Savon Pelastuslaitoksen kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksessa tarkoitettun ensivasteyksikön muodostaa vähintään kaksi ensiauttajatoimintaan koulutettua henkilöä. Koulutuksen tulee olla Etelä-Savon Sairaanhoitopiirin hyväksymä riippumatta palveluntuottamistavasta.

4.2 Perustason ensihoidon yksikkö

Perustason ensihoitopalvelun yksikön muodostaa kaksi henkilöä, joista toisen ensihoitajan on oltava vähintään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa(559/1994) tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla on

ensihoitoon suuntautuva koulutus ja toisen vähintään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö tai pelastajatutkinnon taikka sitä vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittanut henkilö.

4.3 Hoitotason ensihoidonyksikkö

Hoitotason ensihoitopalvelun yksikössä ainakin toisen ensihoitajan on oltava ensihoitaja AMK taikka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu laillistettu sairaanhoitaja, joka on suorittanut hoitotason ensihoitoon suuntaavan vähintään 30 opintopisteen laajuisen opintokokonaisuuden yhteistyössä sellaisen ammattikorkeakoulun kanssa, jossa on opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti ensihoidon koulutusohjelma tai sellainen henkilö, joka täyttää ensihoitopalvelua koskevan asetuksen 11§ mukaiset siirtymäsäännökset hoitotason kelpoisuuden osalta.

Toisen on oltava vähintään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla on ensihoitoon suuntautuva koulutus tai pelastajatutkinnon taikka sitä vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittanut henkilö. Näiden lisäksi hoitotason yksikössä voi Etelä- Savon sairaanhoitopiirin alueella työskennellä henkilöt joilla on sairaanhoitajan tutkinto ja riittävä kokemus ensihoidosta, tehohoidosta tai päivystysalueen hoitotyöstä ja he ovat osoittaneet omaavansa riittävät valmiudet toimia hoitotasolla. Nämä velvoitteet vahvistaa Etelä- Savon ensihoidon vastuulääkäri ja velvoitteet ovat voimassa vain Etelä-Savon sairaanhoitopiirin ensihoitopalvelussa.

4.4 Kenttäjohtoyksikkö

Kenttäjohtajan on oltava ensihoitaja AMK taikka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu laillistettu sairaanhoitaja, joka on suorittanut hoitotason ensihoitoon suuntaavan vähintään 30 opintopisteen laajuisen opintokokonaisuuden yhteistyössä sellaisen ammattikorkeakoulun kanssa, jossa on opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti ensihoidon

koulutusohjelma. Lisäksi kenttäjohtajalla on oltava riittävä ensihoidon hallinnollinen ja operatiivinen osaaminen ja tehtävän edellyttämä kokemus. Kenttäjohtaja voi liikkua erillisellä yksiköllä tai osana hoitotason ensihoidon yksikköä, jolloin yksikön toisen henkilön on oltava ensihoitaja AMK taikka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu laillistettu sairaanhoitaja, joka on suorittanut hoitotason ensihoitoon suuntaavan vähintään 30 opintopisteen laajuisen opintokokonaisuuden yhteistyössä sellaisen ammattikorkeakoulun kanssa, jossa on opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti ensihoidon koulutusohjelma tai sellainen henkilö, joka täyttää ensihoitopalvelua koskevan asetuksen 11§ mukaiset siirtymäsäännökset hoitotason ja kenttäjohtajien kelpoisuuden osalta.

5 HÄTÄKESKUKSELLE ANNETTAVA OHJEISTUS KOSKIEN ENSIHOITOPALVELUN KÄYTTÖÄ

Ensihoitokeskus yhteen sovittaa lain mukaan erityisvastuualueiden sairaanhoitopiirien ensihoitopalvelua koskevat ohjeet hätäkeskukselle annettaviksi. Etelä-Savon Sairaanhoitopiirin peruslähdekohdat hätäkeskukselle annettavista ohjeista ovat seuraavat:

Kiireellisissä (A-B) tehtävissä noudatetaan lähimmän yksikön periaatetta ensisijaisesti hoitotason ensihoidon yksikköä käyttäen, mikäli se maantiede huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista. Tukiyksikkönä käytetään ensivasteyksikköä tai perustason ensihoidon yksikköä. Tukiyksikköä ei käytetä automaattisesti kaikissa kiireellisissä tehtävissä, vaan sen käyttö perustuu lääketieteellisesti vaikuttavaan aikahyötyyn tai välittömään lisäresurssin tarpeeseen. Tukiyksikön käytöstä päättää ensihoidon päivystävä kenttäjohtaja.

Kiireettömissä (C-D) tehtävissä käytetään ensisijaisesti toiminta-alueen perustason ensihoidon yksikköä, mikäli se toiminta-alueen maantiede ja yksikön sen hetkinen lähtövalmiusaika huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista.

Lääkäriyksikköä käytetään ennalta laaditun hälytysohjeen mukaisesti niissä kiireellisissä tehtävissä, joissa se on sekä lääketieteellisesti että tavoittamisai-ka huomioiden tarkoituksenmukaista. Muissa tehtävissä sitä käytetään hätä-keskuksen/ kenttäjohtajan/ päivystävän ensihoitolääkärin harkinnan mukaan, mikäli sillä on potilaan saavuttamisen kannalta erityistä merkitystä.

Ensihoidon ruuhka ja poikkeustilanteen hoitaminen tapahtuu ennalta suunnitellun hälytysohjeen mukaisesti, jolloin myös hoitolaitosten väliset kiireettömät potilassiirrot keskeytetään. Päätöksen potilassiirtojen keskeyttämisestä tekee päivystävä kenttäjohtaja.

6 ENSIHOITOPALVELUN HALLINNOLLINEN JA OPERATIIVINEN JOHTAMINEN

6.1 Hallinnollinen johtaminen

Ensihoitopalvelut kuuluvat hallinnollisesti päivystysprosessiin. Ensihoitopalvelun ylläkäärinä toimii Etelä-Savon Sairaanhoitopiirin ensihoidosta vastaava lääkäri. Ensihoidosta vastaava lääkäri antaa ohjeet ensihoitopalvelun toimintaan.

Etelä-Savon Sairaanhoitopiirin ylihoitaja ja ensihoitopäällikkö vastaavat hallinnollisesti ensihoitohenkilöstön henkilöstöjohtamisesta.

6.2 Operatiivinen johtaminen

Kenttäjohtajat toimivat Etelä-Savon Sairaanhoitopiirin viroissa vastaten ensihoitopalvelun operatiivisesta päivittäistoiminnasta terveydenhuoltolaissa ja asetuksessa ensihoitopalvelusta kuvatulla tavalla. Päivittäistoiminnan operatiivisesta johtamisesta ja toiminnasta laaditaan erillinen ohjeistus.

7 ENSIHOITOPALVELUJEN SAATAVUUS

Ensihoitopalvelujen saatavuus/tavoite taulukko päivittäistehtävissä on muodostettu vuonna 2010 toteutuneen hätäkeskustehtävien ja 2013 itse kerätyn toteutuneiden tehtävämäärien pohjalta. A-B tehtävissä vähintään hätäensiapuun pystyväksi yksiköksi lasketaan myös ensivasteyksikkö. Tavoittamisaajat lasketaan tehtävän välittämishetkestä (=hälytys) siihen kun ensihoitopalvelun yksikkö on tapahtumapaikalla (=kohteessa).

Riskialueluokka	A/B Vähintään hätäensiapuun pystyvä yksikkö		A/B Hoitotason yksikkö	C Ambulanssi	D Ambulanssi
	8 min	15min	30 min	30 min	2h
Luokka 1	80 %	95 %	90 %	95 %	90 %
Luokka 2	70 %	90 %	70 %	80 %	90 %
Luokka 3	50 %	80 %	50 %	70 %	90 %
Luokka 4	15 %	50 %	40 %	50 %	90 %

8 RAPORTOINTI

Palvelutasopäätöksen seuranta toteutetaan toiminnan ja kustannusten osalta kolmannesvuosittain. Valtuustolle raportoidaan ensihoitopalvelun toteutumisesta kerran vuodessa. Aluehallintovirastolle (AVI) ja Terveystieteiden tutkimuskeskukselle (THL) toimitetaan niiden pyytämät ensihoitopalvelun tunnusluvut.

Ensihoitopalvelun palvelutasopäätös esitys 1.1.2014-

30min

Kuopio-Rissala

- Kenttäjohtaja 24/7
- Hoitotaso 24/7
- Perustaso
- Päiväyksikkö 12h
- Perustaso (pela) 24/7
- Laakariyksikkö 24/7

Ensivasteyksikkö

Perustettavat
lisäresurssit?
(Kesä/ruuhka-aika)

